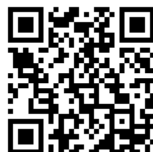
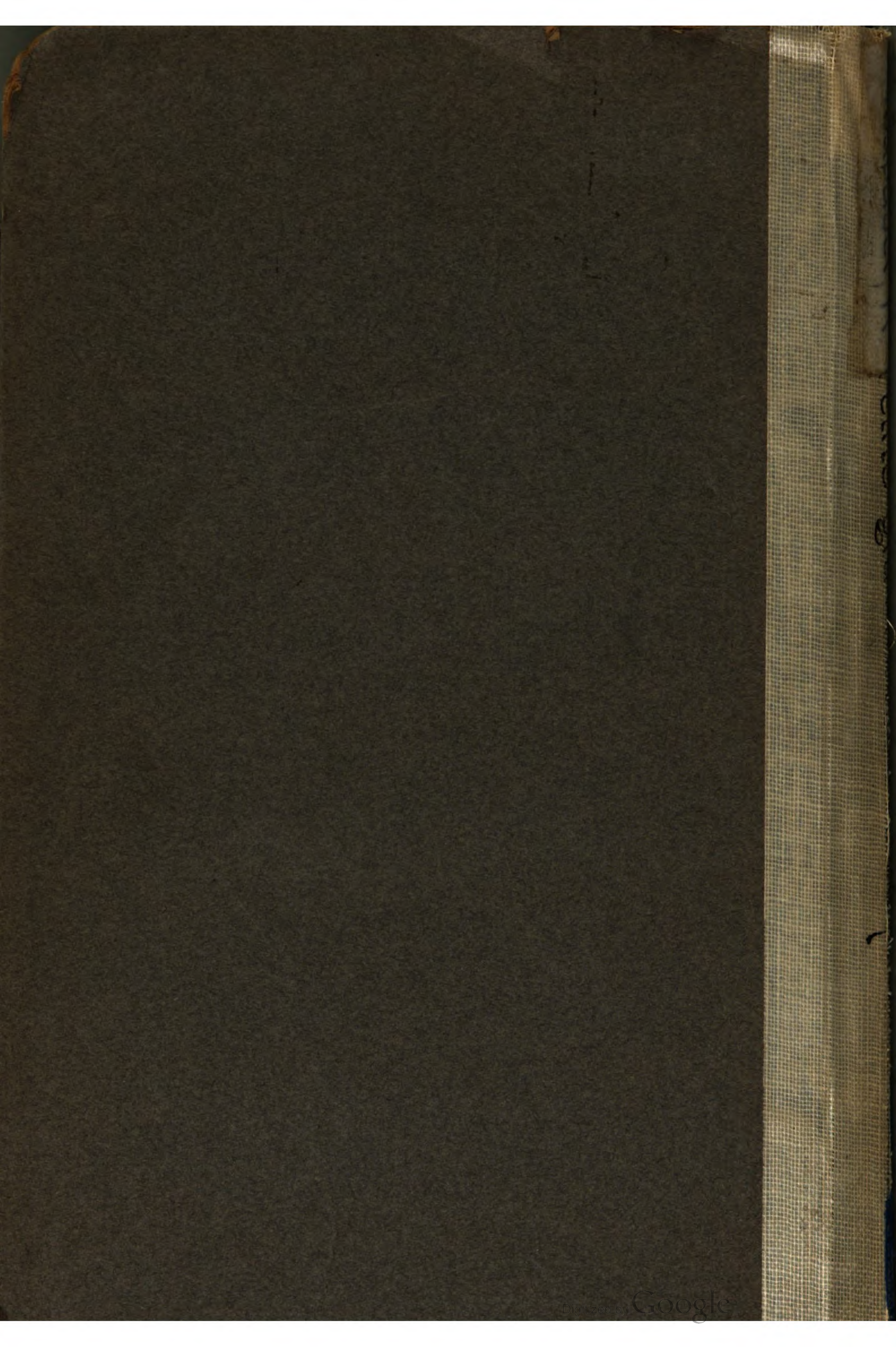

PETITE

ÏQU

N

NNUS

T Z

PETITE

GRAMMAIRE HÉBRAÏQUE

PROVENANT DE YEMEN

TEXTE ARABE

PUBLIÉ D'APRÈS LES MANUSCRITS CONNUS

PAR

AD. NEUBAUER

LEIPZIG
OTTO HARRASSOWITZ
1891

Carpentier

DÉDIÉ
EN HOMMAGE
D'ADMIRATION, DE VÉNÉRATION ET D'AMITIÉ
A
MONSIEUR JOSEPH DERENBOURG,
MEMBRE DE L'INSTITUT,

CE GRAND MAÎTRE DE LA LANGUE ET DE
LA LITTÉRATURE JUDAICO-ARABES,
A L'OCCASION
DE SON QUATRE-VINGTIÈME ANNIVERSAIRE,
LE 21 AOÛT 1891.

AVANT-PROPOS.

La petite grammaire que je publie me semble être l'original arabe du texte hébreu, dont M. J. DERENBOURG a donné une excellente édition dans le Journal asiatique, en 1870 (Série VI, tome XVI). Le texte arabe se trouve dans plusieurs manuscrits, provenant de Yemen, dont voici l'énumération: 1° A la bibliothèque Bodleienne: α) le ms. Opp. Add. 4° 158 fort endommagé, dont les trois premières feuilles manquent, et ont été remplacées par une main récente; β) le ms. coté Opp. Add. 4° 159, qui commence au mot אלתֿאלתֿ (p. 24 l. 13). Ces deux mss. sont représentés dans mes notes par la lettre O. et O′. 2° Au Musée Britanique, le ms. marqué Oriental N° 2349; c'est le ms. le plus correct, et il est écrit avec soin; ce ms. est représenté dans les notes par la lettre L. 3° Un ms. de la bibliothèque de l'Université de Cambridge qui semble être copié sur celui du *British Museum*; il porte le n°. Add. 1174. 4° Un ms. appartenant à l'antiquaire M. FISCHL HIRSCH, à Francfort sur le Mein, ms. représenté dans mes notes par la lettre F, pour la partie que j'ai eu

l'occasion de collationner. 5° Un ms. rapporté par feu le rabbin JACOB SAPPIR, et dont il a fait une copie pour moi; si je ne me trompe, l'original se trouve dans la riche bibliothèque du Baron HORACE DE GUNZBURG à Pétersbourg. Ce ms. est daté de l'an 1791 de l'ère des Contrats ou des Seleucides, ce qui fait 1480 de l'ère vulgaire. Ce dernier ms. est très fautif et diffère souvent des autres mss., qui donnent tous le même texte. Ce ms. est représenté dans les notes par la lettre S. L'orthographe de ces mss. varie pour des mots comme כדׄא et כדׄי, יסמא et יסמי etc. ainsi que pour le א final dans la deuxième et troisième personne des verbes passés et futurs; j'ai généralement suivi l'orthographe des mss. O' et L. Tous les mss. rendent le ج par ג et le غ par גׄ; je me suis cependant conformé aux usages introduits par feu M. MUNK, qui employait le גׄ pour exprimer le ج et le ג pour le غ. Cette méthode est presque unaniment suivie par les éditeurs des textes judaico-arabes. J'ai également substitué le טׄ pour le צׄ, dans des mots où l'on trouve un ظ, bien que tous les mss. l'expriment par un צׄ. Enfin je me suis borné à relever seulement les variantes d'une certaine importance. Ajoutons encore que notre texte se trouve ordinairement en tête des copies du Pentateuque, suivi quelquefois de la traduction ou plutôt de l'amplification hébraïque, publiée par M. DERENBOURG.

OXFORD, le 10 août 1891.

באב(1) פי כ̇ואץ אלחרוף ווואידהא ומחאלהא וד̇כר אלאפתקאראת וחכם בגדכפת אלמסנד לאויה פי אלדגש ואלרפי ואלמלוך והי אלנקוט ומחאלהא ואלאלחאן והי אלטעמים וכ̇דאמהא וחרכאתהא באכ̇תצאר:

פצל.(2) אעלם אן אללגה̈ אלעבראנייה̈ מרכ̇בה̈ מן את̇גין ועשרין חרפא והי אבגד וסאירהא(3) *והי תסמא(4) חרוף אלקבאלה̈. ותנקסם הד̇ה אלכ̇ב̇ חרפא מן ג̇הה̈ מכ̇ארג̇הא מן אלחלק אלי כ̇מסה̈ אקסאם. אלקסם אלאול אחהע והי תכ̇רג̇ מן אקצא אלחלק ותסמי אלחרוף אלחלקייה̈. ואלקסם אלת̇אני גיכק מכ̇רג̇הא מן וסט אללסאן ואעלא אלחנך ותסמא אלחרוף אלחנכייה̈. ואלקסם אלת̇אלת̇ דטלנת מכ̇רג̇הא מן טרף אללסאן מע לחם אלאסנאן ותסמא אלחרוף אללסאנייה̈. ואלקסם אלראבע זסצרש מכ̇רג̇הא מן אלאסנאן ותסמא אלחרוף אלסנייה̈. ואלקסם אלכ̇אמס בומף מכ̇רג̇הא מן אלשפתין ותסמא אלחרוף אלשפייה̈(7): ואד̇א ארדת אן(8) תערף מכ̇ארג̇ אלחרוף פאנטק(9) בכ̇ואצהא לחתי יתביין לך ד̇לך: וכ̇אצייה̈ אלחרוף הו מת̇ל קולך א.ב.ג

---

(1) F. commence par les mots suivants: בשם אל עולם אבתדי אן אכתב באב. (2) F. omet פצל partout. (3) La plupart des mss. donnent toutes les lettres de l'alphabet, et omettent וסאירהא. (4) ותסמא. (5) אלקבלה. (6) אללסנייה dans tous les mss. (7) Ainsi partout. (8) Quelques mss. omettent אן. (9) פאערף.

וכדלך סאירהא עלי הדה אלצפה. לאנך אדא קלת אלף
בגמלתהא פכרגת מן תלאתה מכארג לאנהא תלאתה חרוף(1)
אלאלף מן אלחרוף אלחלקייה ואללמד מן אלחרוף אללסאנייה(2)
ואלפי מן אלחרוף אלשפייה. וכדלך בי(3) מן מכרגין אלבי מן
אלשפייה ואליוד מן אלחנכייה(4). והכדא גמיע אלחרוף.
פכאצייה אלאלף(5) הו קולך א מתל מא תלפט בהא ענד אלקראה.
פאנך(6) אדא קלת ארץ לם תלפט מן אלאלף אלא כאצייתהא(7)
ואסקטת אללמד ואלפי לאנהם זואיד רכובהם עלי אלכאצייה
לחתי תתביין לך כאצייה אלחרף אדא נטק באלחרוף במפרדהא
וכדלך אלריש מן כלמה ארץ כאצייתהא ר והו אלדי ינטק בה
וקת אלקראה ואליוד ואלשין זאידין ויסקטו וקת אלקראה. וכדלך
אלצאד אנמא תדכר כאצייתהא ואלדאל זיאדה(8) והי תסקט(9)
ענד אלקראה. והכדא גמיע אלחרוף אלאצל פיהא(10) הו אלכאצייה
ובאקי אלחרוף זואיד לתתמים אכראג אלחרף במפרדה. פהדה(11)
תביין כואץ אלחרוף וזואידהא ומתאלהא:

פצל. ואמא תביין(12) אלאפתקאראת פהי ארבעה. ומעני
אלאפתקאר הו אלחאגה. ודלך אנה(13) קד באן לך אן כאצייה
אלחרף מפתקרה אלי אלזואיד לחתי יתמכן(14) אלנטק באלחרף
במפרדה עלי אלכמאל(15) פרכבוא עלי אלחרף חרוף ליכמל
בה(16) מתל מא זאדו למד ופי עלי א ורגעת אלף. וזאדו עלי
בי יוד ותיו ורגעת בית. וזאדו עלי ג יוד ומים ולמד ורגעת
גימל. והכדא סאירהא. וכל הדא ליקוי(17) אללפט בהא במפרדהא.
*והדא הו(18) אלאפתקאר אלאול: ואלאפתקאר אלתאני הו
חאגה אלחרוף לבעצהא בעץ. ודלך אנך אדא(19) קלת אלף

---

(1) אחרף. (2) אללסנייה. (3) אלבי. (4) F. omet à partir de וכדלך l. 1. (5) אלף. (6) לאנך. (7) בכאצייתהא. (8) אלצאד... ואלאלף ואלדל. (9) O. ajoute ענהם. (10) פיהם. (11) פאדא, פהדא. (12) L. et O. omettent תביין. (13) אן. (14) ימתכן. (15) אלכלאם. (16) לחתי יכמל בהא. (17) ליקול. (18) פהדא. (19) אדא אנך.

או בית או גיר ד̇לך מן אלחרוף לם יפהם מן קולך מעני גיר אסם אלחרוף פקט. פצ̇מוא אלחרוף אלי בעצ̇הא בעץ̇ ליג̇תמע מנהא כלמה̈ ויפהם אלמעני. מת̇אל ד̇לך אדא ג̇מעת אלף ומים וריש וקלת אמר רג̇עת כלמה̈ וערף אן מענאהא קאל. וכד̇לך שין ומים וריש יטלע מנהא שמר. ועלי הד̇ה̈ אלצפה̈ תרתיב (1) ג̇מיע אלכלאם פצארת אלחרוף מפתקרה̈ לבעצ̇הא (2) בעץ̇ לתפהם בהא אלמעאני: ואעלם אן אלכלאם ינקסם (3) ת̇לאת̇ה̈ אקסאם. אסם ופעל וחרף והו יסמא חרף אלמעני וחרף מוצל. פאלאסם כמת̇ל (4) ראובן. שמעון. חמור. גמל. בגד. בית. כסף. זהב ומא ישבהה (5). ואלפעל מת̇ל אכל. אמר. עשה. הלך או אמור. אכל. עשה. הלך ומא ישבה ד̇לך. פקד באן לך אן לא יתמכ̇ן (6) כלאם אלא בעד תרכיב אלחרוף והד̇א הו אלאפתקאר אלת̇אני. ואלאפתקאר אלת̇אלת̇ הו חאג̇ה̈ אלכלם אלי אלנקוט והי אלמלכים. וביאן ד̇לך אנך אד̇א וג̇דת שין מים ריש והי שמר בגיר נקט עליהא לא תערף קראתהא מא הי הל הי שָמר או שֵמר או שָמַר או שְמֹר או שֶמֶר. פאד̇א כאן עליהא נקט ערפת מא הי מן האולאי פצארת אלכלם מחתאג̇ה̈ אלי אלנקט (7) צ̇רורה̈: ואלאפתקאר אלראבע הו אלטעמים לאן בהא תפצל אלמעאני ויערף אלקטע ואלוצל ויערף אלמאצ̇י ואלמסתקבל ואלתד̇כיר ואלתאנית̇. לאן ליס קומי אורי כי בא אורך (ישעיה ס. א) מת̇ל ליום קומי לעד (צפניה ג. ח) יי אורי וישעי (תלים כז. א) כמא יבי̇ן למן תאמ̇ל ד̇לך. וכד̇לך הבָאה הבאָה שָבו שבוּ ומא ישבה ד̇לך לולא תמייז (8) אלטעמים ותרתיבהא ללמעאני לם יפהם מעני ג̇מלה̈ פקד באן לך אן אלטעמים מחתאג̇ אליהא לתביין אלמעאני פהד̇א תביין אלאפתקאראת:

---

(1) תרביב. (2) אלי בעצ̇הא. (3) O. ajoute אלי. (4) מת̇ל. (5) אשבה ד̇לך; תשבהה. (6) ימתכן. (7) אלנקוט. (8) שובי . . . תמייה.

פצל פי חכם(1) אויה ובגדכפת. אעלם אן אלחרוף אלתי ימכן פיהא דגש ורפי הי סתה חרוף לא גיר עלאמתהא(2) בגדכפת לאנך תקול בב גג דד כב פפ תת פאדא כאנת כלמה אוולהא חרף מן הדה אלסתה אלחרוף כאן חין בדגש וחין ברפי. ומערפה דלך אן תנטר אלי אלכלמה אלתי קבלהא אן כאן פי אכרהא חרף גיר חרוף אויה כאן אלחרף אלדי פי אוול אלכלמה אלתאגייה אבדא בדגש מתל בראשית ברא (בראשית א. א) אלבי מן ברא בדגש ועלי אנהא מן בגדכפת אד ואכר אלכלמה *אלתי קבלהא(3) תו ואלתו ליסת מן חרוף אויה והכדא גמיע אלמקרא עלי הדה אלצפה. אן כאן אכר אלכלמה אלאולי חרף מן חרוף אויה וכאן אלטעם אלדי עליהא כאדם איצא כאן אוול אלכלמה אלתאנייה אבדא ברפי מתל ואקחה פת־לחם (בראשית יח. ה) צארת אלפי מן פת רפי לכון אכר ואקחה הי ואלהי מן חרוף אויה ועלי אלחית מן ואקחה אזלה והי כאדם כמא סיבין ענד דכרנא אלטעמים. ואנמא כאנת חרוף אלאויה תרפי אלחרף אלתאלי להא לכון אלאלף ואלוו ואליוד ואלהי חרוף ליינה והי תסמא חרוף אלמד ואללין. וללינהא אלאנוא אלחרף אלמסנד להם וגעלוה רפי פאעלם דלך. והכדא גמיע אלמקרא כל אויה מסנד לבגדכפת וכאן עלי *אלכלמה אלאוליה כאדם פאן חרוף בגדכפת תכון רפי ולא לדלך כאסר מא כלא תסעה כואסר פאנהא מן בגדכפת וקבלהא אויה ועליהא כאדם והם בדגש *והדא אסמאיהם:

אסאם אלתסעה אלכואסר.(4) אוגירה. ופסיק. ודחיק. ואתי מרחיק. ומפיק הי. ומפיק וו. ומפיק יוד. וחרפין מתראדפין. ובי

---

(1) O. ajoute תביין. (2) ועלאמתהא. (3) O. אלאוולה.

(4) S. l. 19 כלמה אויה טעם תכון בגדכפת דגש מתל ומי גוי גדול אלגמיע עלי הדה אלצפה ולא לדלך כסאר ולא כלא מן תסעה כואסר פאנהא מן בגדכפת וקבלהא אויה ועליהמא כאדם והם בדגש והדה אסאם אלתסעה אלכואסר ואסמאהא; O. l. 21 והדא אסמאהא אוגירה.

ופי אלמרכבין: פאמא אלאוגירה ותפסירהא אלגֿאמעה פהי פי סבעה מואצֿע לא גיר פי גֿמיע אלמקרא. ארבעה פי שירת הים והם גאה גאה אלדֿי פי אז ישיר משה (שמות טו. יב). כי גאה גאה אלדֿי פי ותען להם מרים (שם כב). מי(1) כמכה נאדר בקדש (שם יא). ידמו כאבן (שם טז). ואלכֿאמסה פי ישעיה (נד. יב) ושמתי כדכד שמשתיך. ואלסאדסה פי ירמיה (כ. ט) ונלאיתי כלכל ולא אוכל. ואלסאבעה פי דניאל (ה. יא) וחכמה כחכמת אלהין השתכחת ביה. כל ואחדה מן האולאי כאן יגֿב אן תכון רפי לאנהא מן בגדכפת ומסנד לאויה ואלטעמים אלדֿי עליהם כֿדאם פכסרת אלאצל ורגֿעת דגש ולא יעלם מא עלתהם פי דֿלך. ותם כלם אכֿר גיר האולי כסרוא אלאצל ורגֿעוא דגש לכנהם כֿלף בין אצחאב אלדקדוק וליס מגֿמע עליהם מתֿל האולי אלמעדודאת. ודֿלך מתֿל עם זו גאלת (שמות טו. יג). ויהי כשמע (בראשית לט. יט ואחרים). ויהי כראות (בראשית כד. ל ואחרים). ויהי כהוציאם אותם (שם יט. ו). ויהי כאשר תמו (דברים ב. טז) ומא אשבההם(2). פאלקאר מכֿייר פיהם אן אראד יקראהם בדגש או ברפי ולא ינכר עליה לאנהם כֿלף(3): ואמא אלפסיק פהו אדֿא כאן בין אלכלמתין(4) פסיק פאנה יקטע בינהם ותכון בגדכפת בדגש מתֿל עשו כלה (בראשית יח. כב) כאן יגֿב אן יכון אלכף מן כלה רפי לולא אלפסיק אלדֿי גֿא בין אלכלמתין והכדֿא גֿמיע אלמקרא ולא לדֿלך כאסר. ואמא אלדחיק פהו אלציק ואלצֿגט אלדֿי יחצל בין אלכלמתין וביאנה הו אדֿא כאן בין טעם אלכלמה אלתי פי אכֿרהא חרף מן חרוף אויה ובין אלכלמה אלתֿאנייה אלדֿי אוולהא מן בגדכפת מלך ואחד פקט וכאנת קראתה מקפוזה מתֿל אלקמץ פאן בגדכפת תכון בדגש ועלי(5) אן אלטעם אלדֿי עלי אל כלמה אלאולי כֿאדם מתֿל ואעידה בם (דברים לא. כח)

---

(1) ומי ואלאכֿרי אלאולי. (2) ושבה דֿלך. (3) כֿלאף. (4) כלמתין.
(5) אלא.

אדׄ ליס בין אלשופר אלדׄי עלי אלעין מן ואעידה ובין[1] אלבי
מן בם אלא אלקמץ אלדׄי עלי אלדאל פקט פאנצׄגט וגׄאת[2]
בי בם בדגש. ולו כאן אלשופר עלי אלדאל מן ואעידה לעדם
אלצׄגט וכנת בי בם רפי עלי אלאצל. וכדׄלך והגית בו (יהושע א. ח)
ועבדיך באו (בראשית מב. י) וענתה בי צדקתי (שם ל. לג) ומא
אשבה דׄלך. גׄמיעהם אתוא בדגש לכון בין אלטעם אלמתקדׄם
ובינהם מלך ואחד מקפׄו. ואלשוא לא יחסב מן גׄמלהׄ אלמלוך
פי הדׄא אלמעני ולא יעבא בה. ומתי[3] כאן בינהם מלך גיר
הדׄא אלקמץ פאנה יגׄי רפי עלי אלאצל לאמתנאע אלהׄז
ואלתקפיז מתׄל אשר הורדתנו בו (יהושע ב. יח) ראה נתתי בידך
(שם ו. ב: ח. א) ומא אשבה דׄלך. וכדׄלך איצׄא אדׄא כאן בינהם
קמץ אלא אן[4] קראתהא גיר מקפׄזהׄ מתׄל קראהׄ ואעידה בם
(דברים לא. כח) פאנה יכון איצׄא רפי עלי אלאצל מתׄל ולא היה
בם עוד רוח (יהושע ה. א) ומא אשבהה. פקד באן לך מא הו
אלדחיק והדׄא אלאצל ליס לה כאסר. וידכׄל פי הדׄא אלאצל
איצׄא אדׄא כאן קבל בגדכפת כלמהׄ מן חרפין נקטהא[5] פתח
קטן או גדול וליס עליהא[6] טעם אלבתהׄ בל מכׄלוטהׄ במקף
אלי מא בעדהא מתל מה וזה פאן בגדכפת אלמסנד להא יכון
בדגש מתׄל מה תאמר נפשך (שמואל א. כ. ד) זה בני החי (מלכים
א. ג. כג) ומה תעשה (יהושע ז. ט) מה ברי (משלי לא. ב) ומא אשבה
דׄלך. ואמא אתי מרחיק פהו[7] אן תכון אלכלמהׄ אלתי אכׄרהא
מן חרוף אויה פיהא מלכין או אזיד מׄן אי אלמלוך כאנוא ולם
יכן עליהמא טעם אלבתהׄ בל כאנת מכׄלוט אלי מא בעדהא
וכאנת אלכלמהׄ אלתי בעדהא אולהא מן בגדכפת פאן אלכלמהׄ
אלאולי תהתזׄ ותרתמי עלי כלמהׄ בגדכפת מתׄל חגׄר אלמנגׄניק
וינדגש לדׄלך חרף בגדכפת מתׄל הוא יבנה בית לשמי (ד"ה. א.

---

(1) ומן. (2) ואנׄת. (3) ומתי מא. (4) ענד. (5) נקטהמא.
(6) עליהמא. (7) פאן.

כב. י) פאן יבנה מלוט ופיהא מלכין ואלטעם עלי הוא פקט פארתמת כלמה יבנה עלי בית אד ליס פיהא טעם ישדהא בדאתהא פלדלך גאת(1) בי בית בדגש וכדלך סורה שבה פה (רות ד. א) לאן בינהמא מלכין ושוא אד ואלטעם עלי אלסמך(2) מן סורה. וכדלך ואלכה אליה ואדרשה בה (שמואל ב. כח. ז) ליס עלי ואדרשה טעם אלבתה. וכדלך הלמתים תעשה פלא (תהלים פח. יא). ומא אשבה דלך ולא לה כאסר: ואמא מפיק הי פמענאה כרוג אלהי וטהורהא פי אללפט. ודלך אדא כאנת כלמה אכרהא הי וכאנת אלהי טאהרה פי אללפט פאן בגדכפת אלדי בעדהא יכון בדגש מתל בצדה תשים (בראשית ו. טז) מחציתה בבקר (ויקרא ו. יג) וכל אשר אתה בבית (יהושע ו. יז) ולה גפין ארבע (דניאל ז. ו) ומה אשבה דלך. ועלי אן אכר אלכלמה הי אלתי הי מן חרוף אויה ועליהא כאדם והי מסנדה לבגדכפת פכאן ואגבהא אן תכון רפי לולא טהור אלהי וכרוגהא פי אללפט ועלי הדה אלצפה גמיע אלמקרא ולא(4) לדלך כאסר: ואמא מפיק וו פמענאה כרוג אלוו ודלך כל כלמה יכון אכרהא וו וכאנת אלוו תכרג פי אללפט פאן אלדי בעדהא יכון בדגש מתל ויצו פרעה (שמות א. כב ואחרים) חצרותיו בתהלה (תהלים ק. ד) ומא אשבהה. וכאן ואגבה(5) אן יכון רפי לולא כרוג אלוו וגמיע אלמקרא עלי הדה אלצפה מא כלא כלמתין פאן אכרהם וו טאהרה ובעדהם רפי והם ונטה עליה קו תהו (ישעיה לד. יא) וקול המון שלו בה (יחזקאל כג. מב) פאן אלוו מן קו. ומן שלו טאהרין פגא(6) בעדהם רפי וכסרו אלאצל וליס להם תאלת פי גמיע אלמקרא: ואמא מפיק יוד פמענאה איצא כרוג אליוד ודלך כל כלמה יכון אכרהא יוד טאהרה פי אללפט פאן אלדי בעדהא יכון דגש מתל ומי גוי גדול (דברים ד. ז) גאת(7) גים גדול דגש לכרוג אליוד מן גוי

(1) פיכון. (2) אלסין. (3) גמיע מן. (4) וליס. (5) ואגבהא (6) פאגא. (7) ואנת.

וכדלך אולי תערוצי (ישעיה מז. יב) ומה אשבהה גמיע אלמקרא עלי הדה אלצפה מא כלא מן כלמה ואחדה פאן אכרהא יוד טאהרה ובעדהא רפי והי ויי בם סיני בקדש (תהלים סח. יח) כאן אלואגב אן תכון בי בם דגש לכרוג אליוד מן יי אלא כסרת אלאצל וגאת(1) רפי ולא להא תאני פי גמיע אלמקרא: ואמא חרפין מתראדפין פהם בב ככ פקט וביאן דלך אדא כאן פי אול כלמה באין או כאפין מעא וכאן עלי אלחרף אלאוול שוא פאנהא יכונאן אלאול בדגש ללאבד ולו כאן אכר אלכלמה אלתי קבלהם חרף מן אויה ודלך מתל ויהי בבואה (יהושע טו. יח.) ותתפשהו בבגדו (בראשית לט. יב) ויהי ככלות (דברים לא. כד ואחרים) הלא ככרכמיש (ישעיה י. ט) ומא אשבה דלך אלגמיע עלי הדה אלצפה ולא לה כאסר. ובשרט אן יכון עלי אלחרף אלאול שוא כמא ביינא אמא אדא כאן עליהמא מלך גיר אלשוא יכונאן ברפי עלי אלאצל מתל והוא אשה בבתוליה יקח (ויקרא כא. יג) ומא אשבהה(2): ואמא בי ופי(3) פהו כל כלמה יכון אלחרף אלאוול מנהא בי ואלחרף אלתאני פי וכאן עלי אלבי שוא פאנה יכון דגש ועלי אן קבלה מן חרוף אויה מתל ואכבדה בפרעה (שמות יד. ד. יז) ודברי אשר שמתי בפיך (ישעיה נט. כא) ומא אשבהה גאת(4) אלבי דגש לכון עליהא שוא ובעדהא פי פיצעב אלנקט בהא ברפי לזק אלפי פשדוהא קאצד ליטהר אלנקט באלבי ואלפי באפצאח והדה איצא עלה אלחרפין אלמתראדפין כמא ביינא. אמא אדא כאן עלי אלבי מלך גיר אלשוא פאנה יכון ברפי עלי אלאצל מתל אל ירא בפלגות (איוב כ. יז) ומא אשבהה(5). פהדה תביין גמיע אלכאסר: ואעלם אן לא יוכד פי חרוף אויה אלתי תכון פי אואכר אלכלם אלא עלי אללפט לא עלי אלמכתוב מתאל דלך וירא בלק (במדבר כב. ב) לא נקול ואד אכר וירא

---

(1) ואנת. (2) אשבה דלך. (3) ופי אלמרכבין. (4) אנת.
(5) אשבה דלך.

אלף והי מן חרוף אויה ואוול בלק בי והי מן בגדכפת ועלי
וירא איצׄא כׄאדם פכאנת תכון בי בלק רפי עלי אלאצל בל
אנמא נעתמד אבדא עלי אללפטׄ. ודׄלך אנך אדׄא קלת וירא
לם תטׄהר אלאלף אלבתׄה בל כאנהא מעדומהׄ ולא יבאן פי
אכׄר אלכלמהׄ אלא אלריש פקט פצאר כאןׄ אכׄר אלכלמהׄ ריש
ולים אלריש מן אויה פלדׄלך גׄאת(1) בי בלק דגש. והכדׄא
גׄמיע מא אשבה דׄלך לא יעתמד פיה אלא עלי אלחרף אלאכׄיר
אלטׄאהר פי אלחסׄ(2) לא עלי אלמכתוב פאדׄא כאן אלאעתמאד
אנמא הו עלי אללפטׄ פכל כלמהׄ ימכן אן יכון פי אכׄרהא חרף
מן אויה ועלי אן ליס הו מכתוב אדׄ והו יחתמל אן יכון פי
אללפטׄ נחסבה כאנה מכתוב ויגׄי בעדה רפי מתׄל ועשית בדי
עצי שטים (שמות כה. יג) לאן ימכן אן יכון ועשיתה מליאה בהי
ואלהי מן אויה גׄאת(3) בׄ בדי רפי לאמכאן אלהי פי ועשית.
וכדׄלך אין לשפחתך כל בבית (מלכים ב. ד. ב) לכון ימכן אן תכון
שפחתכה בהי גׄאת(3) אלכף [פי] כל רפי. והכדׄא כל מא יחתמל
אן יכון מלא פהו עלי הדׄה אלצפהׄ.(4) ומן אגׄל הדׄה אלעלהׄ
חסבנא והגית בו (יהושע א. ח) מן אלדחיק לכון ימכן בעד אלתיו
מן והגית הי וכדׄלך ועבדיך באו (בראשית מב. י) תחתמל הי בעד
אלכף פצאר עלי גׄמיע הדׄה אלוגׄוה אלאעתמאד עלי אללפטׄ
לא עלי אלמכתוב כמא קד תביין:

פצל פי תביין אלמלוך ומכׄארגׄהא: ואלמלוך הי אלנקוט והי
תסמא נגמאת וקד ביינא אלחאגׄהׄ אליהׄא פי מא תקדם ועדד
אלמלכים תׄמאנייהׄ סבעהׄ אצול וואחד כׄאדם. והאולאי אסמאיהם.
אלאוול חולם והו אן יכון נקטהׄ בין אלחרפין מן פוק מתׄל או
ויסמי איצׄא מלוא פום לאנה ימלי אלפם גׄמיעה וקת אלנקט
בה. אלתׄאני קמץ הו כׄמׄ ונקטהׄ תחתה והו יכון תחת אלחרף
מן אספל מתל בָּרָא והו משתקׄ מן וקמץ הכהן (ויקרא ה. יב) לכונה

---

(1) אנת. (2) אלנטק. (3) אנת. (4) אלצורהׄ.

יקבץ אלפם ויצמה. אלתאלת פתח והו כמ פקט והו יכון מן אספל מתל שַׁעַר וסמי פתח לכונה יפתח אלפם. ואלראבע סגול והו תלאת נקט מן אספל מתל אֶרֶץ ויסמא איצא פתח קטן לכונה יפתח אלפם בעץ פתחה. ואלכאמס צרי והו נקטתין מן אספל מתל תֵּבֵל ויסמא איצא קמץ קטן. ואלסאדס חרק והו נקטה מן אספל מתל עִיר והו משתק מן וחורק עליו שניו (תהלים לד. יב) לאנה יצר אלאסנאן. ואלסאבע שרק ולה צורתין אדא כאן פי אלכלמה וו פיכון נקטה פי בטן(1) אלוו מתל צוּר. ואדא לם יכן פיהא וו יכון תלאת נקט ואחדה תחת תאניה מאילין אלי גהה אלגנוב מתל סְגֻלָּה והו משתק מן שריקות עדרים (שופטים ה. טז) והו אלצפיר לכונה יגמע אלשפתין פהאולאי אלסבעה הם אלאצול. ואלתאמן אלדי הו כאדם והו שוא והו נקטתין ואחדה תחת אכרי מן אספל מתל שְׁמַע. וסמי(2) כאדם לכונה יכדם מע בעץ אלסבעה עלי חרוף אחהע. וביאן דלך כל כלמה יכון פיהא חרף מן חרוף אחהע וכאן דלך אלחרף מתחרך בשוא יגעלו עליה חין שוא ופתח גדול מתל אֲני. הֲלא. חֲנו (במדבר יג. י). עֲלו. וחין יגעלוה מע פתח קטן מתל אמת. הֱיה ומא אשבהה. וחין יגעלוה מע אלקמץ מתל אֳני חירם (מלכים א. י. יא) חלי. חרם ובית ענת (יהושע יט. לח) ומא אשבהה. ולא יכדם מע גיר האולאי(3) אלתלאתה אלמלוך אבדא. וכדלך לא יוגד שוא ופתח או שוא וקמץ וסגול אלא עלי חרוף אחהע פקט פלאגל הדא סמי אלשוא כאדם. וקד יוגד שוא מע הדה אלמלוך אלמדכורה עלי גיר חרוף אחהע מתל אלדאל מן מרדכי ואלקוף מן קדמי (דניאל ב. ו) ומא אשבהה אלא אנה ליס אצלי בל בעץ אלכתאב יעמלוה ובעצהם יבטלוה. אמא חרוף אהחע פלא תכון אבדא אלא בשוא ומלך כמא ביינא. פהדה אסמא אלמלוך ואשכאלהא: אמא מחאלהא אעני מכארגהא פמחל

---

(1) קלם. (2) והו יסמי. (3) הדה.

אלחולם אלפם גמיעה ודלך אנה יכֿרג מן אקצא אלחלק וימלי גמיע אלפם אלי אן יכֿרג מן אלשפתין. ומחל אלקמץ תֿלתֿ אללסאן אלאול ואעלי אלחנך. ומחל אלפתח סטח אללסאן אלאספל גמיעה. ומחל אלסגול גואנב אלפם וסטח אללסאן אלאספל. ומחל אלצירי אלאסנאן והו ישקّ בינהמא ערצֿא. ומחל אלחרק אלאסנאן איצֿא אלא אנה יטבקהם בקווה אלי אספל. ומחל אלשרק אלשפתין יצֿמהא ויֿרפעהמא אלי פוק. ואלשוא ליס לה מחל בֿדאתה בל הו תאבע ללמלך אלדֿי יכון מעה. פקד באן לך מן מחאלהא אן אלחולם הו אוולהם גמיעהם ואלתֿאני קמץ ואלתֿאלתֿ פתח גדול ואלראבע סגול ואלכֿאמס צירי ואלסאדס הו אלחרק ואלסאבע הו אלשרק:

פצל פי תביין מכֿארג אלשוא: אלשוא ינקסם קסמין מנה סאכן ומנה מתחרך. פאלסאכן הו כל מא כאן(1) חרכה לא יתחרך בֿדאתה בל תאבע לחרכה גירה אלדֿי קבלה. פלדֿלך לא יכון אבדא אלשוא אלסאכן אלא פי וסט אלכלמה. מתֿל שְׁמְעִי אלשוא אלדֿי עלי מים יסמא סאכן לכון אלמים גיר מתחרכה בֿדאתהא בל תכֿרג מע אלשין ומתֿל עמרי. כרמי. עברי. ומא אשבה דֿלך. ושואין סאכנין מעא לא ימכן אלא אדֿא וגדת פי וסט אלכלמה שואין יכון אלאוול סאכן ואלתֿאני מתחרך מתֿל וישמעו. וישלחו ושבההם.(2) וקד יוגד פי בעץ אלמואצֿע שוא ולא יערף הל הו סאכן או מתחרך מתֿל כלמה יכון אוולהא הי ומים או כלמה יכון פיהא חרפין מתראדפין וגה מערפה דֿלך הו אדֿא לקית עלי אלחרף אלדֿי קבל אלשוא געיה כאן אלשוא מתחרך ואן לם תכן תֿם געיה פאנה יכון סאכן. מתֿאל דֿלך המקנא אתה לי (במדבר יא. כט) אלשוא מתחרך לאגל אלגעיה אלתי תחת אלהי פאמסכת אלהי ואנפתח אלשוא אלתי עלי אלמים. ואן לם יכן געיה יכון סאכן מתֿל מדוע בא

(1) אוול. (2) ואשבאההם.

המשגע הזה (מלכים ב. ט. יא) אלשוא סאכן וכ̇רג̇ אלמים מע אלהי
המשגע ואנקסמת אלכלמה̈ והכ̇דא כל שוא סאכן פהו יקסם אלכלמה̈
ויבאן ד̇לך מן אללפט̇. וכד̇לך אלחרפין אלמתרד̈פין אן כאן
עלי אלחרף אלמתקד̈ם געיה כ̇רג̇ אלשוא אלד̇י בעדה מתחר̈ך
מת̇ל בחצצון תמר (בראשית יד. ז) ורבו חללי יי (ישעיה סו. טז) ומא
אשבהה.(1) ואן לם תכן אלגעיה כאן אלשוא סאכן ולא יתחר̈ך
מת̇ל הרגו על חלליהם (במדבר לא. ח) ואשבהה(1) מא כ̇לא מן סתה̈
כלם פאן עלי אלחרף אלמתקד̈ם געיה ואלשוא אלד̇י בעדה
סאכן והם בצר להם ישחרנני (הושע ה. טו). זובח תודה יכבדנני
(תלים נ. כג). אז יקראנני (משלי א. כח). ישחרנני ולא ימצאנני
(שם ו. לא). ומשחרי ימצאנני (שם ח. יז) לא גירהם. וכד̇לך כל
כלמה̈ יכון אוולהא וו ובעד אלוו חרף עליה שוא אן כאן עלי
אלוו אלגעיה ולם תכן אלכלמה̈ מכ̇לוט̇ במקף כאן אלשוא מתחרך
מת̇ל ושבה שביך (שופטים ה. יב) ואן כאנת אלכלמה̈ במקף פאלשוא
סאכן ולו כאן קבלה געיה מת̇ל ודמה לך (שה"ש ח. יד). וכד̇לך פי
גיר אלוו כל שוא יכון קבלה געיה פהו מתחר̈ך כמא ביינא
ויכון אלחרף אלד̇י בעדה ברפי מת̇ל לשכות (נחמיה י. לח). רבבות
(במדבר י. לו). ברכות (בראשית מט. כה) ערבות מואב (במדבר לא. יב)
ומא אשבה ד̇לך. וכל שוא סאכן לא יכון בעדה אלא דגש
אבדא מת̇ל דרכם לפני (יחזקאל לו. יז) אלכ̇ף בדגש לכון אלשוא
אלד̇י עלי אלריש סאכן. והכ̇דא כל מא אשבה ד̇לך פהד̇ה
אחכאם אלשוא אלסאכן: פאמא אלמתחר̈ך פלה אחכאם כת̇ירה̈.
וד̇לך אן כל שוא מתחר̈ך לא יכון בעדה אבדא אלא רפי כמא
ביינא מת̇ל זכר (שמות לב. יג). וכל ושבההם מא כ̇לא מן לפט̇ה̈ שתי
ושתים פאן אלתו מנהם אבדא בדגש פלד̇לך אחינ̇ו(2) אן ירכבוא
עלי לפט̇ה̈ שתי שתים אלף מדגום וקת אלקראה̈ כאנה יקול
אשתי אשתים כי יסכן אלשוא ויכרג̇ אלתיו בדגש פחצל ד̇לך.

(1) אשבההם. (2) MSS. אחונ̇ו.

ואלשוא אלמתחרׄך לא יכון אלא פי אול אלכלמה̈ מתׄל שמע או פי וסטהא(1) אדׄא כאן קבלה שוא סאכן מתׄל וישמעו או אדׄא כאן אלחרף אלדׄי עליה אלשוא מדגוש פאנה יכׄרגׄ צׄרורה̈ ויכון בעדה רפי מתׄל מקדש. פהדׄה הי אלוגׄוה אלדׄי יכׄרגׄ פיהא אלשוא. ושואין מתחרׄכין מעא לא ימכן כמא לא ימכן שואין סאכנין מעא: ואעלם אן כל שוא מתחרׄך יכון בעדה חרף מן חרוף אחהע יקרא דׄלך אלשוא מתׄל קראה̈ אלמלך אלמסנד לה אלדׄי עלי חרף אחהע קראה̈ מכׄפׄפה̈ לא כאמלה̈ מתׄל לעולם אללמד יקרִא בחולם מכׄפׄף מתׄל מא עלי עין. וכדׄלך ואמר פרעה (שמות יד. ג) אלוו בקמץ מכׄפׄף. וכדׄלך בחר לנו אנשים (שם יז. ח) אלבי בפתח מכׄפׄף. וכדׄלך בארץ מצרים אלבי בסגל מכׄפׄף. וכדׄלך ראה אלריש בצרי מכׄפׄף. וכדׄלך דעי (ירמיה ג. יג) אלדאל בחרק מכׄפׄף. והכדׄא גׄמיע אלמקרא. ואן כאן מע אלשוא(2) גׄעיה כׄרגׄ אלשוא מכׄרגׄ אלמלך אלדׄי בעדה סוא או מלך כאן מתׄל וְהיה כׄרגׄת אלוו בקמץ כאמל מתׄל אלהי כאנהא מנקוטה̈ וָהיה. וכדׄלך לְעולם כאנהא מנקוטה̈ לֹעולם בחולם כאמל. והכדׄא באקי אלמלכים מתׄל וְאם כאנהא וָאם וכדׄלך דְעו כאנהא דִעו. אלגׄמיע עלי הדׄה אלצפה̈ וליס(3) לדׄלך כאסר. ומתי מא כאן אלחרף אלדׄי עליה אלשוא מן חרוף אחהע בטל אלשרט ולא יכׄרגׄ מתׄל אלמלך אלדׄי בעדה אצלא. ודׄלך לאן חרוף אחהע לא יכון עליה אבדא אלא שוא ומלך פיסתכפי אלשוא באלמלך אלדׄי מעה ויכׄרגׄ במכׄרגׄה מתׄל ימחאו כף (תלים צח. ח) פכׄרגׄת אלחית בשוא ופתח אלדׄי עליהא וליס תכׄרגׄ באלשרק אלדׄי עלי אלאלף פאפהם דׄלך והו אלקיאס פי אלכל: ואעלם איצׄא אן כל שוא מתחרׄך יכון בעדה חרף יוד פלא יכׄרגׄ אלשוא אבדא אלא בחרק מכׄפׄף ולו ילתפת ללמלך אלדׄי עלי אליוד כאן מא כאן מתׄל

---

(1) וסט אלכלמה̈. (2) אלשוא מעה. (3) ולא.

ליוסף אללמד בחרק מכֿפֿף ועלי אן בעדה חולם וכדֿלך לישוב (במדבר כו. כד) ליבשה ביקב (שפטים ז. כה) ליצר (במדבר כו. מט) לישוי (שם מד) אלגֿמיע בחרק מכֿפֿף ואן כאן מע אלשוא געיה כֿרגֿ אלשוא אבדא בחרק כאמל מתֿל כי בְיד אשה (שפטים ד. ט) כאנהא בְיד והו אלקיאס פי אלכל פאחפטֿ דֿלך. וכל שוא מתחרֿך יכון בעדה חרף גֿיר חרף אחהע וגֿיר אליוד פלא יכרגֿ אבדא אלא בפתח מכֿפֿף ולא ילתפת ללמלך אלדֿי בעדה מתֿל בראשית. זכור. שמע. ככלות וסאיר אלחרוף אלגֿמיע בפתח מכֿפֿף(1) ואן כאן מע אלשוא געיה כֿרגֿ בפתח כאמל מתֿל אשר. ותורתך אמת (תלים קיט. קמב) יְדבר פי (שם קמה. כא) אלגֿמיע בפתח כאמל(2) פחצל דֿלך. פהדֿה הי גֿמיע אחכאם אלשוא: ואעלם אן ואו אלעטף להא כֿאציה פי במף והם אלבי ואלמים ואלפי, ודֿלך מתי כאן ואו קבל כלמה פיהא בי או מים או פי פלים יכרגֿ אלואו אלא בשרק הכדֿא אבדא מתֿל ומה כאנהא(3) אומה. וכדֿלך ופה כאנהא אופה וכדֿלך ובא כאנהא אובא וסקט חרכה אלואו ותציר כאנהא אלף. וכדֿלך כל ואו עליהא שורק וכאן בעדהא חרף סאכן מתֿל וזכרתם. וקראתם. ושמרתם ומא אשבההם אלגֿמיע יקרו באלף מכֿפֿף כאנהא אזכרתם. אקראתם. אשמרתם ומא אשבההם הכדֿא אצטלאח אללגה פאעמד דֿלך:(4)

פצל פי קאנון אכֿתלאף בעץֿ אלגקט פי בעץֿ אלכלם מתֿל ממחרת ממחרת חין תכון בקמץ וחין בפתח. ומערפה דֿלך הו אן תנטֿר אלחרף אלדֿי בעדהא אן כאן הי פהי בפתח מתֿל ממחרת השבת (ויקרא כג. יא) ממחרת הפסח (במדבר לג. ג) ואן לם יכן בעדהא הי פתכון קמץ מתל וישבת המן ממחרת (יהושע ה. יב) והדֿא אצל ליס לה כאסר. וכדֿלך אגֿג אגֿג כל מא כאן בעדה מים יכון פתח מתֿל וירם מאגג מלכו (במדבר כד. ז). אגג

---

(1) S. ואשבאהם. (2) S. ומא שבאהם. (3) באלף שרוק מתֿל ומא כאן. (4) S. continue avec le chapitre suivant.

מעדנות (ש"א. טו. לב) ואן לם יכן בעדה מים פהו קמץ מתֿל ויאמר אגג אכן סר (ש"א. טו. לב) ולא לדׄלך כאסר. וכדׄלך חרבות וחרבות אדא כאנת אלכלמה משתקה מן חרב אלדׄי הו אלסיף כאנת אבדא בשוא ופתח עלי אלחית ואן כאנת משתקה מן אלכׄראב תכון אבדא אלחית בשוא וקמץ וכאנת חרבות ולים לדׄלך כאסר. וכדׄלך אשה ואשה מתי כאנת בעדהא הי או למד או עין סימן הלע תכון אלשין אבדא בסגול מתֿל אשה הוא לײ (שמות כט. יח) אשה לײ (שם מא) אשה עולה (ויקרא כח. יט). ואן כאן בעדהא גיר האולאי תכון אבדא בצרי מתֿל אשה ריח (ויקרא א. ט) ולים לדׄלך כאסר. וכדׄלך למה ולמה חין תכון דגש וחין תכון רפי ומערפה דׄלך הו אן תנטׄר אלחרף אלדׄי בעדהא אן כאן אלף או הי או עין סימן אהע פהי אבדא ברפי מתֿל למה אמרת (בראשית יב. יט). למה ײ (תלים ט. א). למה עליתם (שפטים טו. י). למה הבאתם (במדבר כ. ד) מא כׄלא מן כׄמס לפטׄאת בעדהם אהע והם בדגש והאולאי הם למה הרגזתני (ש"א. כח. טו). למה הציתו עבדיך (ש"ב. יד. לא). למה אירא בימי רע (תלים מט. ו). למה היה כאבי לנצח (ירמיה טו. יח). למה אככה (ש"ב. ב. כב) ועלאמאתהם הרגיזני העבד יראתי החלי הכיתיו ומתי מא כאן בעדהא גיר אהע פהי אבדא בדגש מא כׄלא מן תֿלאתה למה שמתני למפגע לך (איוב ז. כ). למה שכחתני (תלים מב. י). למה זנחתני (שם מג. ב). ועלאמתהם שמתני משוכח מוזנח. וכדׄלך כל מא כאן אלטעם עלי אללמד מן למה תכון בדגש וכל מא כאן אלטעם עלי אלמים פהי ברפי סוא ואחדה הי רפי ואלטעם עלי אללמד והי למה שמתני למפגע לך (איוב ז. כ) והכׄדאל את ואת וכל וכל ובן ובן והן והן ומה ומה ואשבאההם לכל שי מנהם קאנון ואחד וקד דׄכרוה אצחאב אלמסורות פלילתמס מן מכאנה ולנעוד אלאן אלי דׄכר אל אלחאן ואלכׄדאם:

פצל פי תביין אלטעמים: קד ביינא מנפעה אלטעמים ואנהא תפצל אלמעאני מן בעצׄהא בעץׄ ותביין איצׄא מעני אלכלמה

אלואחדה̈ אד̇א כאן מסמועהא מענאיין וד̇לך מת̇ל שבו אד̇א כאן אלטעם עלי אלשין כאן תפסירהא רג̇עוא. ואד̇א(1) כאן אלטעם עלי אלבי כאן מענאהא סבוא משתק מן שביה מת̇ל שבו ויבזו (בראשית לד. כט). וכד̇לך הבאה הבאָה תפסירהא אלד̇י קד דכ̇לת. ואד̇א כאן אלטעם עלי אלאלף כאן מענאהא אל דאכ̇לה̈ (אלתי עאד שא תדכ̇ל) ומא אשבה ד̇לך. פצארת עט̇ימה̈ אלפאידה̈(2) למן תחפט̇הא. ואן אעתרץ̇ מעתרץ̇ וקאל מן ולף האולאי אלמלוך ואלטעמים והי̇אהם עלי הד̇ה אלצורה̈ (אלתי מעני אלאן) וסמאהם בהד̇א אלאסמא. פליעלם אוולא אמא הד̇ה אלצוור ואלאשכאל והד̇ה אלאסמאפנקול אנה ממא אצטלחוא עליה אלאבא אלמתקדמין מן עצר עזרא הסופר או קבלה וג̇עלוא הד̇ה צורה̈ אלקמץ(3) והד̇ה צורה̈ אלפתח והד̇ה צורה̈ אלחולם והד̇ה צורה̈ אלצרי והכד̇א כל אלמלוך וכד̇לך הד̇ה צורה̈ אלזקף והד̇ה צורה̈ אלאתנחה והד̇ה צורה אלזרקה והכד̇א סאירהם.(4) וסמוא אשיא אלחאן ואשיא כ̇דאם אלכל אצטלאת וג̇עלוהם באלעלאמאת ואלאשאראת ליהתדוא בהם(5) אלטאלבין ויסתרשד̇וא אלג̇אמע(6) בהם. כמא קאל פי עזרא ויקראו בספר בתורת האלקים מפורש ושום שכל ויבינו במקרא (נחמיה ח. ח). וקאלו אלנאקלין ע״ה מפורש זה התרגום ושום שכל אלו המסורות ויבינו במקרא אלו פסקי הטעמים (ת״ב מגלה ג. א). פימכן אן יכון עזרא ובית דינו הו אלד̇י ולפהם מת̇ל מא(7) ולף אלתרגום ורתבה וולף אלברכות ואלתפלות ורתב אוקאתהא כד̇אך ולף אלנקוט ואלאלחאן. וימכן אן יכונוא מן קבל עזרא כמא קאל פי חבקוק (ב. ב) כתוב חזון ובאר על הלוח קאלו כתוב זה הכתב ובאר אלו הנקודות (?). הד̇א אנמא הו פי צוורהם ואשכאלהם ואסמאיהם.

---

(1) ומתי. (2) פאידהא, אלפאיד.. (3) S. אלקמצה. (4) נמיעהם.
(5) בהא. (6) אלגמיע. (7) כמא.

אמא מעאניהם פהי ממשה מסיני מתֿל גֿמיע דקדוק תורה ואלכל
תלקין מן קבלה תעאלי מתֿל תורה שבעל פה. וכאן אלסייד
אלרסול יתלי עליהם אלנֿע ויחכמהם קראתה באלרפע ואלצֿם
ואלנצב ואלכֿפץֿ ואלמסך ואלפתח ואלקטע ואלוצל וכל אלאעראב.
וכאנת כלהא ענדהם חרכאת באללסאן ואליד איצֿא כמא קאלו
לא יקנח בימין שמראה בה טעמי תורה (ת״ב ברכות סד. א) והדֿא הו
אלחכם(1) אלחקיקי וכאן דֿלך ענדהם תלקין מן צדר אלי צדר.
פלמא ראוא אבתדֿא אלגלות ותשתת(2) אללגה כֿשוא עלי
אנקטאעה ודתֿורה מן אלמלה פקאמוא ושכֿלוא וצוורוא וסימנוא
וסמוהא באסמא ונקטוא פיהא אלחומשין ליתעלמוהא אלגֿמיע
ותציר לסאן אלכל פציחה בלגה אלקודש(3) באלצֿם ואלפתח
ואלרפע ואלכֿפץֿ ואלאעלאן ואלנצב ואלקטע ואלוצל וכל אלאעראב
פכאן מן הדֿא אן אלנגמאת ואלחרכאת אצלייה ממשה
רבינו מסיני וצוורהם ואשכאלהם ואסמאיהם אצטלאח ולדֿלך
אבקו(4) ספר תורה המקודש עלי הייאתה אלמתקדֿמה כתאבה
בלא נקט מתֿל מא הו בגיר(5) תרגום ואן עמל פיה נקטה
ואחדה פקד הוסיף ופסל פאעלם דֿלך וחצלה: אעלם אן אלטעמים
מנהא רייסא ומנהא כֿדאם. פאלרייסא הם אלדֿי יכון ענדהם
קטע אלמעני ולא ינצֿאף אלי מא בעדה פלא יכון בעדהם אבדא
רפי. ואלכֿדאם תאבעין לאלחאן אעני לאלרייסא לאן אלרייסא
הם אלמסמיין אלחאן באטלאק ואלכֿדאם תאבעין להם ומוצלין
אלכלאם למא בעדה והו אלמרכז אעני אלטעם. פלדֿלך יגֿי
בעדהם אלרפי כמא ביינא. ועדד אלטעמים אלדֿי פי אלמקרא
גֿמיעה מא כֿלא תלים ואיוב ומשלי אתֿני עשר טעם והדֿה
אשכאלהם ואסמאיהם. אלאול פזר והו שכל אלצאד פוק
אלכלמה. אלתֿאני תלשה והי דאירה צגירה פי ראס אלכלמה.
אלתֿאלתֿ טרס והו כֿטין קאימין פוק אלכלמה. ואלראבע יתיב

---

(1) אלאחכאם. (2) ותשתתה. (3) אלקדם. (4) S. ואבקו. (5) בלא.

והו כמ̈ מאיל פי טרף אלכלמה̈ מן פוק. אלכ̇אמס זקף והו נקטתין ואחדה̈ פוק(1) אכ̇רי עלי אלכלמה̈. אלסאדס אתנחתה והו שכל ראס אלצאד מקלוב תחת אלכלמה̈. אלסאבע זרקה והו שכל צנארה̈ פי טרף אלכלמה̈ מן פוק. אלת̇אמן לגרמיה והו שכל שופר מן אספל ופסיק בעד אלכלמה̈. אלתאסע רביע והו נקטה̈ ואחדה̈ פוק אלכלמה̈. אלעאשר תביר והו שכל עצא תחת אלכלמה̈ ומעה נקטה̈. אלחאדי עשר טפחה והו שכל עצא תחת אלכלמה̈ מאיל עלי אלימין. אלת̇אני עשר סלוק והו יסמא סוף פסוק לאנה מא יכון אלא פי אכ̇ר אלפסוק והו שכל עצא ואקף ימיל אלי אליסאר קליל. ועלאמתהם פתנו יזא ול̇ר תטס. ואלכ̇דאם ת̇מאנייה̈ והד̇ה אסמאיהם ואשכאלהם. אלאוול שופר והו שכל אלשופר. אלת̇אני שופר הפוך והו שכל שופר מקלוב. אלת̇אלת̇ תלשה צגירה̈ והי תסמי ירח בן יומו לאנה שבה(2) אלהלאל אוול מה יהל̇. אלראבע תלשה שמאל והי שכל אלתלשה אלתי הי טעם ואלפרק בינהם אן תלך(3) פי ראס אלכלמה̈ והד̇ה פי אכ̇ר אלכלמה̈. אלכ̇אמס אזלה והו עצא פוק אלכלמה̈ ימיל אלי אלימין. אלסאדס מארכה והו עצא תחת אלכלמה̈ ימיל אלי אליסאר. אלסאבע דרגה והי שכל אלדרגה̈.(4) אלת̇אמן נטויה והי אלמאילה̈ ותסמא איצ̇א דחויה והי מת̇ל אלטפחה. והד̇ה אלטעמים ואלמשרתים אלתי ביינא אשכאלהם ואסמאיהם קד תכ̇תלף צוורהם(5) ובעצ̇ אסמאיהם: פמן ד̇לך אלפזר חין יסמי פזר מטלק וצורתה מת̇ל ראס אלצד כמא ביינא. וחין תכ̇תלף צורתה ויכון עלי הד̇ה אלצורה ˇ והו יסמא פזר גדול ויסמי איצ̇א קרני פרה וחכמהם ואחד פי אלקטע. ואלתלשה להא צורתין אד̇א כאנת עלי אוול חרף מן אלכלמה̈ תכון טעם ותקטע ואד̇א כאנת עלי אכ̇ר חרף מן אלכלמה̈ תכון

(1) תחת. (2) שכלה. (3) אלטעם. (4) שבה דרגה.
(5) S. צוור בעצ̇הם.

כֿאדם כמא ביינא ולא תקטע ולדֿלך יגֿי בעדהא רפי. ואלטרם חין יכון אתֿנין מתֿל ויאמר ודֿלך אדֿא כאן עלי אכֿר מלך מן אלכלמה̈ אלתי הו פיהא ויסמי איצֿא שני גרישין. ואדֿא כאן פי וסט אלכלמה̈ יכון ואחד פקט מתֿל ויאמר ויסמא גריש חד ואכֿתלאפה אנמא הו מן גֿהה̈ אלאעראב פי אלנגם(1) ואליתיב חין יכון אתֿנין עלי אלכלמה̈ ודֿלך אדֿא כאנת אלמסכה̈ עלי וסט אלכלמה̈ מתֿל מצרים פאלאול הו אלאצל לאנה עלי מוצֿע אלמסך ואלתֿאני לידֿל אן דֿלך יתיב לא אזלה. ואן כאנת אלמסכה̈ עלי אכֿר אלכלמה̈ כאן ואחד פקט פי טרף אלכלמה̈ מתֿל דבר. *וחין יכון מתֿל שופר הפוך ואלפרק בינה ובין שופר הפוך אלכֿאדם אן אלטעם יכון קבל אלנקט הכדֿא ככה ואלכֿאדם בעד אלנקט הכדֿא אלה.(2) ואלזקף אדא כאן וחדה מתֿל ישראל לא ידע יסמי קטן ואן כאן מעה עצא מתֿל ויאמר יסמא זקף גדול. ואלזרקה לא תוגד אבדא אלא ובעדהא סגלה והי שכל תֿלאתֿ נקט עלי אכֿר אלכלמה̈ מן פוק מתֿל ויאמר משה. וחזקתי את לב פרעה ורדף אחריהם (שמות יד. ד). ואלשופר אלפאצל בינהם לא יחסב אדֿ הו כֿאדם. הכדֿא כל זרקה מא כֿלא מן(3) ואחד פיה זרקה וליס בעדהא סגלה אלא רביע והו למשיחו לכרש אשר החזקתי בימינו (ישעיה מה. א). הדֿא לא גירה. וכדֿלך לא תוגד אבדא סגלה אלא וקבלהא זרקה. ואלסגלה הי לחן ותקטע קריב מן אלאתנחה ואנמא לם יעדוהא מע אלטעמים לכונהא מרתבטה̈ מע אלזרקה פצארו כאנהם טעם ואחד. וכדֿלך אלסלסלה והי מתֿל וימאן (בראשית לט. ח) הי איצֿא טעם ותקטע ולם יעדוהא מע אלטעמים לכונהא קלילה̈ אלוגֿוד גֿדא ולא תוגֿד פי אלמקרא(4) אלא פי סבעה̈ מואצֿע פקט כמא יבין פי אלמסורות.(5) פהדֿא הו אלאכֿתלאף אלדֿי יוגֿד פי

---

(1) S. פקט. (2) de וחין l., 10 seulement dans S. (3) S. אלזרקה באן פי אלמסורת. (4) S. כ״א ספרים. (5) S. גמיעהא מא כֿלא מן פסוק.

אלאלחאן. ובקי אליתיב פקט לה שכל אכֿר והו יבין ענד ד͘כרנא
אלכֿדאם ואלכֿדאם איצֿא תתנוֿע מן ד͘לך אלשופר ינקסם אלי
ת͘לאת͘הֿ אקסאם פי אללפטֿ לא פי אלשכל. והם שופר וצֿע
והו יסמי שופר מיושב. ושופר רפע. ושופר מכרבל. ומענאה
ילף אלכלם מת͘ל בכרבלתהון (דניאל ג. כא). וצורתהם ואחדהֿ
אלא אן אלשופר(1) אלד͘י יכון קבל אלזקף עלי אול חרף מן
אלכלמהֿ יסמי מכרבל מת͘ל ומי גוי גדול (דברים ד. ח) ואן כאן עלי
וסט אלכלמהֿ יסמא שופר רפע מת͘ל אמר יי (שמות ד. כב). ואן
כאן קבל אלזקף שופרין יכון אלאול מכרבל ולו כאן פי וסט
אלכלמהֿ ואלת͘אני רפע מת͘ל אשר כפר בהם (שם כט. לג).
ואלשופר אלד͘י יכון קבל אלפזר או אלתלשה או אלטרס או
אלזרקה פי בעץֿ אלמואצֿע או קבל אליתיב או אלרביע או
אלתביר אלג͘מיע יסמי שופר וצֿע. ואלשופר אלד͘י יכון קבל
אלאתנחה או אלסגלה או קבל אלזקף או אלזרקה פי בעץֿ
אלמואצֿע יסמא שופר רפע. וכל ד͘לך בחסב אלאחתמאל ומן
ג͘ההֿ אלאעראב ואלשופר אלמקלוב אד͘א כאן עלי אלכלמהֿ מן
בעד אלנקט יכון כֿאדם מת͘ל את ומת͘ל ויאמר ומא אשבההם.
ואדא כאן עלי כלמהֿ מן חרפין או מן ת͘לאת͘הֿ חרוף וכאן קבל
אלנקט מת͘ל ככה. אלה. כל הנקרא בשמי (ישעיה מג. ז) יכון לחן
ויקטע ויסמא יתיב מוקדם פאעלם ד͘לך. וירח בן יומו לא יכון
אבדא אלא קבל קרני פרה אמא וחדה פלא יוג͘ד. ואלאזלה לא
תכון אבדא אלא עלי וסט אלכלמהֿ מן פוק מת͘ל ויאמר ואד͘א
כאן בעדהא גריש ואחד מת͘ל ויאמר יי יסמא תיניד͘ אזיל ואתי
אלאול כֿאדם ואלת͘אני טעם. וקד יכונו עלי פרד כלמהֿ אלכֿאדם
ואלטעם מת͘ל ונתתה וכת͘יר מת͘ל ד͘לך. ואלמאילהֿ והי אלדחויה
אלתי קלנא קלילהֿ אלוג͘וד ג͘דא ולא תוג͘ד אלא קבל אלאתנחה
וקבל אלסלוק והי פי כֿמסהֿ עשר מוצֿע פי אלמקרא פקט עשרהֿ

---

(1) S. ואלשופר.

קבל אלאתנחה * והאולי הם ויצא נח (1) (בראשית ח. יח). ובאו שמה (יחזקאל יא. יח). ותאמרנה לה (רות א. י). בשבועתיכם (במדבך כח. כו). ומזון לכולא בה (דניאל ד. ט). וצאחבה מאפליה (ירמיה ב. לא). וישבו שם (שמואל ב. טו. כט). פי אלמסורות וכֿמסהֿ קבל אלסלוק והאולי הם להחלו (2) (ויקרא כא. ד). לדורותיכם (שם כג. כא). וקויתי לו (ישעיה ח. ז). והאשתאולי (דברי הימים א. ב. נג). ממועצתיהם (הושע יא. ו). ובקי שכל אכֿר יסמי געיה והי מתֿל שכל אלטפחה ולים הו לא לחן ולא כֿאדם ולא יכון אבדא אלא עלי מוצֿע אלמסכהֿ אלא אן כאנת אלכלמהֿ אלדֿי הו פיהא במקף מתֿל לא יוכל (דברים כד. ד) ומא אשבהה. ומא עמל אלא לימדֿ בעץֿ אלחרוף מדֿא קלילא ותמתסך בה מסכא יסירא לכי תחסן בה אלקראהֿ ותערב מתֿל ויעשו ומא אשבהה. ובעץֿ אלכתאב יעמלוה ובעצֿהם יבטלוה. ולדֿלך יקולו אין אב (3) לגעיה אי לא אצל להא. וקד תעמל פי בעץֿ אלמואצֿע לתפרֿק בין אלמעאני ויפהם מן לא חרכהֿ לה מתֿל וייראו אן כאן עלי אליוד געיה כאן מענאהא אלכֿוף מתֿל וייראו מאד (שמות יד. י). ולא ילתפת לזיאדהֿ אליוד לאן קד תכון וקד תסקט. ואן לם תכן עליה געיה כאן מן מעני אלרויהֿ (4) מתֿל ויראו השומרים (שפטים א. כד) וכדֿא יקולון כל לשון דחילא גאעי וכל לשון חזייה לא גאעי וכדֿלך וישנו אן כאן עלי אליוד געיה כאן מענאה אלנום מתֿל כי לא יישנו (משלי ד. טו) ואן לם יכן עליה געיה כאן מן מעני אלתתֿניהֿ מתֿל אם תשנו יד אשלח בכם (נחמיה יג. כא) ואשבאהה (דֿלך). פקד עלמת אנהא (5) תנפע פי בעץֿ מואצֿע לתרשד מן לא אעתבאר לה. ואיצֿא (6) שכל אחר יסמי המזהֿ ויקאל

(1) L. S. מתֿל ויצא נח וסאירהם כמא באן פי אלמסורות. (2) L. S. מתֿל להחלו כמא קד ביינא. (3) אם. (4) S. מענאה אלכֿוף. (5) O. צאר קד. (6) S. ותֿם.

לה(1) דרבן מענאה מהמאז והו איצֿא לא לחן ולא כֿאדם ואנמא יעמל ליהזֿ אלחרף אלדֿי הו עליה והו צֿדֿ אלגעיה לאן אלגעיה תמדֿ אלחרף ואלהמזהֿ תהזֿת.(2) ולא תוגד אבדא אלא מע זקף קטן ותכון מן פוק אלחרף וצורתה מתֿל אלאזלה סוא מתֿל(3) והכהן (ויקרא ז. ח) והבקר (במדבר לא. לח) ומא אשבההא. צאר גֿמיע אסמא אלטעמים ואלמשרתים בחסב אכֿתלאף אסמאיהם ואשכאלהם ומואצֿעהם הכדֿא הו פזר. פזר גדול. תלשה ימין. טרס חד. שני טרסין. יתיב חד. שני יתיבין. יתיב מוקדם. זקף. זקף גדול. אתנחה. זרקה. סגלה. לגרמיה. רביע. תביר. טפחה. סלוק. שלשלת.(4) ואלכֿדאם שופר מיושב. ושופר מורם. ושופר מכרבל. ושופר הפוך. ותלשה שמאל. ותלשה קטנה. ואזלה. ומארכה. ודרגה. ונטויה. וגעיה. * ודרבן:

פצל פי תביין חרכאת אלטעמים. אלטעמים אלאתֿני עשר מן גֿההֿ חרכאתהא תנקסם(5) אלי תֿלתֿהֿ אקסאם והם אעלאן וו̇צֿע ורפע. פאלאעלאן ידכֿל תחתה תֿלתֿהֿ אלחאן. פזר ותלשה וטרס ואלסלסלה מן הדֿא אלקסם. ומעני אלאעלאן הו אנך אדֿא קרית אלכלמהֿ אלדֿי עליהא האולי אלטעמים אלמדֿכורין תרפע אלצות ותעלנה אלי פוק בקווהֿ. ואלוצֿע ידכֿל תחתה תֿלתֿהֿ אלחאן. יתיב וזקף ואתנחה. ומעני אלוצֿע הו אן תחטֿ אלכלמהֿ אלדֿי הם עליהא ולא תעלן אלצות בהא ולא תרפעה בל תצֿעה וצֿעא סאכנא. ואלרפע ידכֿל תחתה אלסתהֿ אלאלחאן אלבאקיהֿ והם אלזרקה ואללגרמיה ואלרביע ואלתביר ואלטפחה ואלסלוק. ומעני אלרפע אן יכון מתוסֿט בין אלאעלאן ובין אלוצֿע. *ומערפהֿ דֿלך מן פם אלמרשד אכמל מן נטֿר

---

(1) O. ויסמי. (2) O. תהמז. (3) S. הכדֿא. (4) O. ajoute מלעיל. (5) S. n'a pas un chapitre séparé; on y lit après ודרבן l. 13 ce qui suit: הולאי אלטעמים ינקסמו מן אגֿל חרכאתהם. L. תנקסם מן אגֿל חרכאתהא.

אלכתאב(1). ואעלם אן גׄמיע אלאלחאן ואלכׄדאם לא יכונוא אבדא אלא עלי מוצׄע אלמסכהׄ מן אלכלמהׄ פלא תמסך אלא דׄלך אלחרף אלדׄי יכונו עליה מא כׄלא אלתלשה ואלזרקה ואלסגלה פאן אלזרקה ואלסגלה לא יכונו אלא עלי אכׄר חרף מן אלכלמהׄ אבדא פלא תמסך אנת עליהם בל אנטׄר מוצׄע אלמסך אלאצלי ואמסך עליה ולא תלתפת ללחרף אלדׄי הם עליה. וכדׄלך אלתלשה לא תכון אבדא אלא פי ראס אלכלמהׄ אן כאנת לחן או עלי אכׄרהא אן כאנת כׄאדם הכדׄא וצׄעוהא אלאקדמון לילא תכׄתלף ותתבדׄל בגירהא פלא תמסך אנת עליהא בל אעתבר מוצׄע אלמסך אלאצלי(2) ואמסכה פאפהם(3) דׄלך:

פצל פי תראדף אלטעמים ואלכׄדאם.(4) מעני אלתראדף הו אן יכון פזרין מעא ואחד בעד אכׄר או זקפין מעא ואחד בעד אכׄר ומא אשבה דׄלך. ואלטעמים אלדׄי ימכן פיהא אלתראדף ז̇ והם פזר. תלשה. יתיב. לגרמיה. זקף. תביר. זרקה. פאלפזר קד יכון אתׄנין מעא מתׄל וימהרו וישכימו (יהושע ח. יד). ויכון ג̇ מתׄל בני הימן בקיהו ומתניהו (דברי הימים א. כה. ד). ויכון ד̇ מתׄל ושבניהו ויושפט ונתנאל ועמסי (דברי הימים א. טו. כד). ויכון ה̇ מתׄל ואחיו שמעיה ועזראל מללי גללי (נחמיה יב. לו). וסתהׄ סבעהׄ ושבהה מעא לא יוגׄד. ופיסוק ואחד פי דברי הימים פיה ח̄ לא גירה. ואכתׄר מן הדׄא לא ימכן. ואלפיסוק הו ועמהם אחיהם המשנים זכריהו בן ויעזיאל ושמירמות ויחיאל ועני אליאב ובניהו ומעשיהו ומתתיהו ואליפלהו ומקניהו ועובד אדום ויעיאל השוערים (דברי הימים א. טו. יח). ואלכׄדאם אלדׄי יגׄוא בינהם(5) ליסת הם שי לאנהם תבׄאע פקט. ואלתלשה לם תתראדף אלא פי מוצׄע ואחד פקט והו בא הנה ואשלחה

(1) Manque dans L. Dans S. il y a une grande lacune après ואלוצׄע (p. 28 dernière ligne), qui est suivi dans la copie de Sappir par le mot פאפהם (p. 37, l. 2). (2) O. ajoute פי תלך אלכלמהׄ. (3) O. פאחפׄץ. (4) O. ואלמשרתים. (5) O. בעדהם.

אותך אל המלך (שמואל ב. יד. לב). ואליתיב יכון אתנין מעא מת̇ל ואתה ואהרן (שמות כד. א) ושבהה ולא ימכן אכת̇ר מן ד̇לך. וכד̇לך אללנרמיה את̇נין פקט מת̇ל וימח את כל היקום אשר על פני האדמה (בראשית ז. כג). ואלזקף קד יכון את̇נין (1) מת̇ל ערב וידעתם (שמות טז. ו). וקד יכון ת̇לאת̇ה̈ מת̇ל כבאך בבל וראית וקראת (ירמיה נא. סא) ולא ימכן אכת̇ר מן ד̇לך. ואלתביר את̇נין פקט מת̇ל לרדת אל כרם נבות היזרעאלי (מלכים א. כא. טז). ואלזרקה תוג̇ד את̇נין מעא מת̇ל כה אמר יהוה למשיחו (ישעיה מה. א). ות̇לאת̇ה̈ פי מוצע ואחד פקט והו מלאכים לדרוש בבעל זבוב אלהי עקרון (מלכים ב. א. טז). ואלד̇י לא יתראדפו ה̈ והם טרס ורביע וטפחה ואתנחה וסלוק. ואלד̇י (2) יתראדפוא מן אלכ̇דאם ג̈ פקט והם שופר מושב והו יתראדף אלי חד̈ סתה̈ וד̇לך פי כ̇דמה̈ אלפזר פקט מת̇ל והנותר לנשיא מזה ומזה לתרומת הקדש ולאחזת העיר (יחזקאל מח. כא). ושופר רפע יתראדף אלי חד̈ ב̈ והו פי כ̇דמה̈ אלאתנחה מת̇ל כי לא תחפירי (ישעיה נד. ד). וכד̇לך אלמארכה אלי חד̈ ב̈ פקט ובאקי אלכ̇דאם לא יתראדפוא. ותראדף אלמארכה יכון עלי וג̇הין חין יכונו עלי כלמתין ואחדה̈ בעד̇ אכ̇רי וד̇לך פי כ̇דמה̈ אללנרמיה פקט מת̇ל אשר בית ישראל עושים פה (יחזקאל ח. ו). וחין יתראדפוא עלי פרד אלכלמה̈ ויסמי מארכה מצ̇אעפה̈ ויקאל להא איצ̇א מסכן מת̇ל ויבא לו יין וישת (בראשית כז. כה). ולא תוג̇ד אבדא אלא בין אלדרגה ואלטפחה והי פי י"ד מוצ̇ע פי אלמקרא פקט כמא יבין פי אלמסורות. וכד̇לך לא יוג̇ד שופר הפוך אלא ובעדה יתיב אבדא:

פצ̇ל פי תביין כ̇דמה̈ אלכ̇דאם ואללחאן. ומעני אלכ̇דמה̈ הו אן יתקד̈ם אלכ̇אדם קבל אללחן אלד̇י הו כ̇אדם לה מת̇ל אן יכון אלכ̇אדם פי אלכלמה̈ אלאולי ומכ̇דומה אלד̇י הו אללחן פי

---

(1) O. ajoute מעא. (2) O. ajoute לא.

אלכלמה̈ אלב̇ ולא ינעכס אלאמר והו אן יתקד̈ם אלמכ̇דום עלי אלכ̇אדם פאחפט̇ דלך. קד עלמת אן אלכ̇דאם ח̄ ואד̇א אצ̇פת אליהם שופר אלרפע ושופר מכרבל יצירוא י̄ והד̇ה צפה̈ כ̇דמתהם(1) אלשופר אלוצ̇ע יכ̇דם ז̄ אלחאן והם אלפזר ואלתלשה ואלטרס ואלזרקה ואלרביע ואליתיב ואלתביר ולא יכ̇דם גירהא אבדא. אלשופר אלרפע יכ̇דם ג̄ אלחאן פקט והם אלאתנחה ואלזקף ואלזרקה והו אד̇א כאן בגגבהא ולם יכן בינה ובינהא לא געיה ולא פסיק. אד̇א ת̇בתת פיה הד̇ה אלשרוט סמי שופר רפע ואן נקצת ולו ואחד יסמא שופר וצ̇ע כמא ביינ̈א קבל. ויכ̇דם איצ̇א שופר רפע לאלסגלה ואלשופר אלמכרבל לא יכ̇דם אלא אלזקף פקט עלי אלשרוט אלתי ביינאהא. אלשופר אלהפוך לא יכ̇דם אלא אליתיב פקט. אלתלשה אלצגירה̈ לא תכ̇דם אלא אלפזר אלכביר פקט. אלתלשה אלשמאל תכ̇דם(2) ד̄ אלחאן פקט והם אלטרס ואליתיב ואלזרקה ואלתביר. אלאזלה תכדם ד̄ אלחאן פקט והם אלטרס ואליתיב ואלזרקה ואלתביר. אלמארכה תכ̇דם ו̄ אלחאן והם אליתיב ואלזרקה ואללגרמיה ואלתביר ואלטפחה ואלסלוק. אלדרגה תכ̇דם לחנין פקט והם אלרביע ואלתביר. אלמאילה̈ תכ̇דם לחנין אלאתנחה ואלסלוק. וקד ביינא ד̇לך(3). והד̇א ג̇מיעה יבאן למן תאמ̈לה וקת אלקראה̈ ורצד מוצ̇עה. פקד תביין לך מן הד̇א אן כ̇אדם אלפזר אבדא שופר וצ̇ע ולא יכ̇דמה גירה. ואלפזר אלגדול יכון לה כ̇אדמין שופר וצ̇ע ותלשה צגירה̈(4). וכ̇אדם אלתלשה ואחד פקט והו שופר וצ̇ע. וכ̇אדם אלטרס ג̄ שופר וצ̇ע ותלשה ואזלה. וכ̇אדם אליתיב ה̄ והם שופר וצ̇ע ושופר הפוך ותלשה שמאל ואזלה ומארכה. וכ̇אדם אללגרמיה ואחד פקט והו מארכה. וכ̇אדם אלרביע ב̄ שופר וצ̇ע ודרגה. וכ̇אדם אלזרקה ה̄ שופר וצ̇ע ותלשה שמאל ואזלה

(1) O. צפתהם פי אלכ̇דמה̈. (2) O. לא תכ̇דם אלא ד̄. (3) O. ajoute גמיעה. (4) O. קטנה.

ושופר מורם(1) ומארכה. וכֿאדם אלזקף אתֿנין שופר מכרבל ושופר רפע. וכֿאדם אלתביר הֿ שופר וצֿע ותלשה שמאל ואולה ומארכא ודרגה. וכֿאדם אלטפחה אתנין מארכה ודרגה אדֿא כאן בעדה אלמסכן. וכֿאדם אלאתנחה בֿ שופר רפע ומאילהֿ. וכֿאדם(2) אלסלוק בֿ מארכה ומאילהֿ: ואעלם אן קולנא כל לחן וכֿדמה כדֿא וכדֿא מן כֿאדם ליס הו לאזם פי כל מוצֿע ולא בד בל חין יכון אללחן וחדה ולא יתקדּם קבלה כֿאדם וחין יתקדּמה כֿאדם ואחד או אכתֿר כל מוצֿע בחסבה עלי קדר אלכלם אלמנדרגֿהֿ פי דֿלך אלמכאן. לאן אללחן הי כאלמראכז ופיהא תקטיע אלמעאני: ואלכֿדאם תמסך אלכלם אלמנדרגהֿ בין(3) מרכז ומרכז ללא תנדפק עלי בעצֿהא בעצֿ והדֿה הי פאידתהא וקד תכרּר אלכלאם פי דֿלך. וקד(4) לחן לא יתקדמה אבדא אלא כֿאדם ואחד. וקד [יכון] לחן יתקדּמה סתהֿ כֿדאם והדֿה תביין דֿלך:

פצל. אלאלחאן אלאתֿני עשר תנקסם פי הדֿא אלמעני אלי סתהֿ אקסאם. אלקסם אלאול הו אלסלוק לא יתקדּמה אבדא אלא כֿאדם ואחד והו אלמארכה מתֿל ואת הארץ (בראשית א. א). או אלמאילהֿ והו פי כֿמסהֿ מואצֿע פקט כמא ביינא: אלקסם אלתֿאני הו אלזקף ואללגרמיה ואלטפחה ואלאתנחה לא יתקדּמהם אלא כֿאדמין פקט. אמא אלזקף אדֿא תקדּמה כֿאדם ואחד חין יכון שופר רפע וחין יכון שופר מכרבל עלי אלשרוט אלתי קד ביינאהא מתֿל כי הוא בין אחים יפריא (הושע א. טו). ויאמר משה (שמות ג. ג) תקדמה כֿאדמין כאן אלאול מכרבל ואלתֿאני רפע מתֿל אשר כפר בהם (שמות כט. לג). ואללגרמיה אדֿא תקדּמהֿ פרד כֿאדם פהו מארכה מתֿל וישלח מלך אשור (מלכים ב. יח. יד). ואן תקדּמה כֿאדמין פהו שתי מארכות(5) מתֿל כי המלט

(1) O'. רפע; L. הפוך. (2) O'. partout כודאם. (3) O. ajoute כל. (4) O. ajoute יכון. (5) L. מארכתין.

אמלט(1) (שמואל א. כז. א). ואלטפחה אדא תקדמהא פרד כאדם פהו מארכה מתל נחמו נחמו עמי (ישעיה מ. א). ואן תקדמהא כאדמין כאן אלאול דרגה ואלתאני מסכן מתל למה תעשה כה לעבדיך (שמות ה. טו). ואלאתנחה אדא תקדמהא פרד כאדם חין יכון שופר רפע והו אלאכתר מתל ברא אלהים (בראשית א. א). ופי עשרה מואצע תכון מאילה וקד בינא דלך. ואדא תקדמהא כאדמין כאנו שופרין רפע מתל כי לא תחפירי (ישעיה נד. ד). ופי מוצעין פקט יכון אלאול אזלה ואלתאני מאילה והם ומזון לכולא בה (דניאל ד. ט) וצאחבה. ופי מוצע ואחד פקט אלאול מארכה ואלתאני מאילה והו אם ארץ מאפליה (ירמיה ב. לא). ואלסגלה מן הדא אלקסם וכדאמהא שופרות(2) כאנו ואחד או אתנין: אלקסם אלתאלת והו אלרביע יתקדמה תלאתה כדאם אדא תקדמה כאדם ואחד יכון שופר וצע אבדא מתל התעוררי התעוררי (ישעיה נא. יז). ואדא תקדמה כאדמין כאן אלאול דרגה ואלתאני שופר וצע מתל לא בסתר דברתי (ישעיה מה. יט). ואדא תקדמו ג כאן אלאול שופר וצע ואלתאני דרגה ואלתאלת שופר וצע איצא מתל גם בן ואח אין לו (קהלת ד. ח). אלקסם אלראבע הו אלזורקה ואלתביר יתקדמהמא ד כדאם. אמא אלזורקה אדא תקדמהא כאדם ואחד חין יכון שופר(2) וחין יכון מארכה מתל ויאמר יי אל משה (שמות ד. כא). אתם מלפניך לאמר (דברים ט. ד). ואדא תקדמהא כאדמין חין יכון אלאול אזלה וחין יכון שופר מתל וחזקתי את לב פרעה (שמות יד. ד). ויאמר משה לפרעה התפאר עלי (שמות ח. ה). וכדלך אלתאני חין יכון שופר וחין יכון מארכה ויכרג מן הדא אלנטאם שואד קלילה. ואדא תקדמהא ג כאן אלאול תלשה ואלתאני אזלה ואלתאלת מארכה מתל ואשר יבא את רעהו ביער (דברים יט. ה). ואדא תקדמהא ד יזיד עלי האולאי אלתלאתה שופר וצע יכון קבלהם מתל הנני עומד

---

(1) המלט תמלטו, תמלטי. (2) O. ajoute רפע.

לפניך שם על־הצור בחרב (שמות יז. ו): אלתביר אדׂא תקדّמה כׂאדם ואחד חין יכון מארכה וחין יכון דרגה מתׂל למען תמצו (ישעיה סו. יא) אשר צוה יי (שמות לה. כט). ואדׂא תקדّמה כׂאדמין אלאול חין יכון שופר וחין אזלה. ואלתׂאני חין מארכה וחין דרגה לא יכון אבדא אלא אחדא האולאי מתׂל אשר ישחטו את העולה (יחזקאל מ. מב) ושבההם. ואדׂא תקדّמה ג̄ כאן אלאול תלשה ואלתׂאני אזלה ואלתׂאלתׂ מארכה או דרגה מתׂל כי אעלה ארוכה לך (ירמיה ל. יז) ואדׂא תקדّמה ד̄ כאן אלאול שופר וצׂע והאולאי אלתׂלתׂה̈ בעדה מתׂל כל הבא אל המקום אשר נפל שם עשהאל וימת (שמואל ב. ב. כג): אלקסם אלכׂאמס הו תלשה וטרם ויתקדّמהם ה̄ כׂדאם. אמא אלתלשה פלא יתקדّמהא אלא אלשופר אלוצׂע כאנוא כׂדאמהא ואחד או ה̄ כלהם שופרות מתׂל ויתן יוסף (בראשית מז. יז?). כה אמר יי (ישעיה מה. יח). וחרה אפי בו ביום ההוא (דברים לא. יז). ויהי כאשר שמע סנבלט החרני (נחמיה ד. א). ועל הנחל יעלה על שפתו מזה ומזה כל עץ מאכל (יחזקאל מז. יב). ואלטרם אדׂא תקדّמה כׂאדם ואחד חין יכון שופר מתׂל כי תשא (שמות ל. יא) וחין יכון אזלה מתׂל ויאמר יי (בראשית ח. כא) ולא תכון אלאזלה אלא אדׂא כאן אלטרם גריש ואחד כמא ביינא. ואדׂא תקדّמה כׂאדמין כאן אלאול תלשה ואלתׂאני אזלה מתׂל ויעש לו אהוד (שופטים ג. טז). והכדׂא אדׂא תקדّמה ג̄ כׂואדם או ד̄ או ה̄ אלאתׂנין אלדׂי בגׂנבה אלאול תלשה ואלב̄ אזלה דאים. ואלבאקי אלדׂי יכונו קבלהם כלהא שופרות מתׂל ויאמר חנניה לעיני כל העם (ירמיה כח. יא). קח מטך ונטה ידך על מימי מצרים (שמות ז. יט). וישלח ישראל מלאכים אל מלך אדום לאמר (שופטים יא. יז): אלקסם אלסאדס הו אלפזר ואליתיב ויתקדّמהם סתה̈ כׂדאם. אמא אלפזר אן כאן פזר קטן פכׂדאמה כלהם שופרות כאנו ואחד או סתה̈ ואן כאן פזר גדול כאנוא איצׂא כלהם שופרות אלא אלכׂאדם אלדׂי בגׂנבה פאנה יכון תלשה צגירה̈ וקד ביינא דׂלך. ואליתיב אדׂא

תקדּמה כׄאדם ואחד חין יכון שופר הפוך וחין יכון מארכה מתֿל פצחו רננו (ישעיה נב. ט). ויאמר לו (בראשית כט. יד). ואן תקדּמה כׄאדמין כאן אלאול חין שופר וחין אזלה ואלתֿאני שופר הפוך או מארכה מתֿל וקראתי עליו לכל הרי חרב (יחזקאל לח. כא). ואדֿא תקדּמה ג̃ כאן אלאול תלשה ואלתֿאני אזלה ואלתֿאלתֿ שופר הפוך מתֿל ונבקע הר הזתים מחציו מזרחה וימה (זכריה יד. ד). וכדֿלך אדֿא תקדּמה ד̃ כֿדאם או ה̃ או סתה̃ אלתֿלאתֿה אלדֿי בֿגנבה יכונו תלשה ואזלה ושופר הפוך לא יכֿתלוא ואלבואקי אלדֿי קבלהם יכונו כלהם שופרות (1) מתֿל אל כל אשר יבא שם נחלים (יחזקאל מז. ט). וראשי האבות למטות בני ישראל בגורל בשילה לפני יי (יהושע יט. נא). וישלח חזקיהו מלך יהודה אל מלך אשור לכישה לאמר חטאתי (מלכים ב. יח. יד). פהדֿה אחואל אלכֿדאם ועדדהם וצפה̃ כֿדמתהם פי אלקלה̃ ואלכֿתֿרה̃.

פצל פי מגאורה̃ אלאלחאן. מעני אלמגאורה̃ הו מא אמכן מן אלאלחאן אן יגֿי אחדהמא בעד אלאכֿר ולא יפצל בינהם גירהם מן אלאלחאן. אמא אלכֿדאם ועלי אנהם קד ידכֿלוא בינהם פלא יחסבוא לאנהם לא (2) יקטעוא אלמעני בל הם כֿאדמין למא בעדהם ומאסכין אלכלם ללא ינדפקוא עלי בעצֿהם בעץֿ כמא ביינא מראת. והדֿה שרח מגֿאורתהם. אלפזר ימכן בעדה תלשה ויתיב ותביר וטרס ולגרמיה. וגירהם לא ימכן אן יגֿאורוה אבדא. אלתלשה ימכן בעדהא טרס וזרקה (3) ויתיב ותביר וגירהם לא ימכן. אלטרס ימכן בעדה רביע ותלשה וזרקה ולגרמיה ויתיב ותביר ולא יגֿאורה גיר האולאי. אלזקף ימכן בעדה טפחה ותביר ותלשה ויתיב ורביע וטרס ולגרמיה ואתנחה וסלוק ולא יגֿאורה גירהם. אלאתנחה ימכן בעדהא גֿמיע אלטעמים

(1) O. ajoute וצֿע. (2) O. קד, O'. לם. (3) O. ajoute ולגרמיה.

וכדלך אלסגלה יגי בעדהא אכתר אלטעמים מא כלא אלאתנחה ואלטפחה ואלסלוק. אללגרמיה ימכן בעדהא רביע ופזר וטרס ויתיב ותביר ולא יגאורה גירהם. אלרביע ימכן בעדה פזר ותלשה וזרקה ויתיב ותביר וטפחה פי מוצע ואחד פקט והו אני יי נעניתי לו בא ברוב גלוליו (יחזקאל יד. ד) ולא יגאורה גירהם. ואלסלוק לא ימכן בעדה שי לכונה אכר אלפיסוק(1). בקא ג̃ אלחאן והם אלזרקה ואלתביר ואלטפחה פאן האולאי אלג̃ מגאורתהם למא יגאורונה מגאורה̈ לא תתבדל אבדא וליס מתל באקי אלאלחאן אלדי חין יגאורהם לחן מא וחין יגאורהם גירה כמא ביינא. אמא אלזרקה פלא יוגד בעדהא אלא אלסגלה אבדא מא כלא מן מוצע ואחד גאורהא פיה אלרביע. וקד דכרנאה פי מא תקדם. אמא אלתביר פלא יכון בעדה אלא אלטפחה מא כלא מן מוצע ואחד פיה מאילה̈ והו אם ארץ מאפליה (ירמיה ב. לב). ואמא אלטפחה פלא ימכן בעדהא אבדא אלא אתנחה או סלוק. פהדה מגאורה̈ אלאלחאן לבעצהא בעץ: ואעלם אן גמיע אלטעמים יוגד מנהא ב̃ וזאיד פי פיסוק ואחד מא כלא מן אלאתנחה ואלסלוק לכון אלאתנחה אנמא תכון פי וסט אלפיסוק ואלוסט אנמא הו ואחד פקט. ואלסלוק לכונה אכר אלפיסוק. וכדלך גמיע אלטעמים ימכן אן יכונוא פי אוול אלפיסוק מא כלא מן אלסלוק לאנה לא יכון אלא פי אכר אלפיסוק *ולא ימכן(2) פיסוק מן כלמה̈ או כלמתין אלא פי עשרת הדברות פקט(3): ותרתיב אלטעמים פי אלפואסיק עלי אלאכתר יכונוא עלי הדה אלצפה̈ ואחד בעד אכר. בעד אלטרס רביע. בעד אללגרמיה רביע. בעד אלרביע יתיב. בעד אליתיב זקף. בעד אלזקף תביר או טפחה. בעד אלטפחה אתנחה או

---

(1) פיסוק toujours dans L. et O', dans les autres פסוק.
(2) L. יך = יכון. (3) L. omet des derniers quatre mots; O' de ולא (l. 5 d'en bas).

סלוק. בעד אלפזר תלשה. בעד אלתלשה טרס. והדא אלנטאם אנמא הו עלי אלאכתר פקט פאפהם דלך. ולא יוגד פיסוק פי גמיע אלמקרא יכון פיה גמיע אלטעמים בל אכתר מא יוגד פיסוקים[1] פי כל ואחד י"א טעם. אלאול ינקצה אלפזר. ואלתאני ינקצה אלזרקה והולאי הם. ויאמרו אליו איש עלה לקראתנו ויאמר אלינו לכו שובו אל המלך אשר שלח אתכם ודברתם אליו כה אמר יוי המבלי אין אלהים בישראל אתה שלח לדרוש בבעל זבוב אלהי עקרון לכן המטה אשר עלית שם לא תרד ממנה כי מות תמות (מלכים ב. א. ו): ויצאו יושבי ערי ישראל ובערו והשיקו בנשק ומגן וצנה בקשת ובחצים ובמקל יד וברמח ובערו בהם אש שבע שנים (יחזקאל לט. ט)[2]:

אלו הם הטעמים והמשרתים שלכל המקרא חוץ משלשה ספרים. תלים ואיוב ומשלי היקרים: ושלשת אלו הספרים יש להם טעמים ומשרתים אחרים. והם שמונה שרים ועשרה משרתים ואלו הן צורותם ומקרא שמותם. הראשון פזר הקול יפזר. השני רביע לטעמים יופיע. השלישי לגרמיה והו מקל מלמעלה ופסקה בנתים תלויה. הרביעי הוא הזרקה תאיר כפנים וכאבוקה. החמישי הוא יתיב כמו פשטה מוקדמת למלך מלמטה. הששי הוא אתנחה רוחת ומרויחה. השביעי הוא טפחה נקודה מלמעלה ופשטה לא מזיחה. השמיני הוא הסלוק[3] בו יודע סוף הפיסוק: והעשרה המשרתים הם שופר[4] ושופר מפזז. ושופר הפוך. וצנורית. ומקל. ודחויה ושוכב ונטויה. ומארכה ושלשלת. ויש פיסוק אחד באלו הספרים שהוא כולל כל הטעמים השרים וזה הוא. על זאת יתפלל כל

---

(1) O'. פיסוקין. (2) S. finit ici avec les postscript suivant: זה הוא שראינו לכתבו והכל בדרך קצרה וברוך שעזרנו על תשלומו ברוך הוא וברוך שמו אנס. ברוך ארונינו שהפק רצונינו יתעלה ויתרומם לעד אמן:

(3) O. toujours סְלוּק. (4) O. ajoute הפוך, omettant ce mot plus loin.

חסיד אליך לעת מצוא רק לשטף מים רבים אליו לא יגיעו (תהלים לב. ו).

O. שלים ולא שלמין רחמי שמיא ועבב

ברוך הנותן ליעף כוח ולאין אונים עצמה ירבה

O′. ברוך יוי לעולם אמן ואמן

L. ברוך אדונינו שהפיק רצונינו והוא ימלא משאלותינו ואנס

TABLE DE CONCORDANCE

ENTRE LES TEXTES ARABE ET HÉBREU.

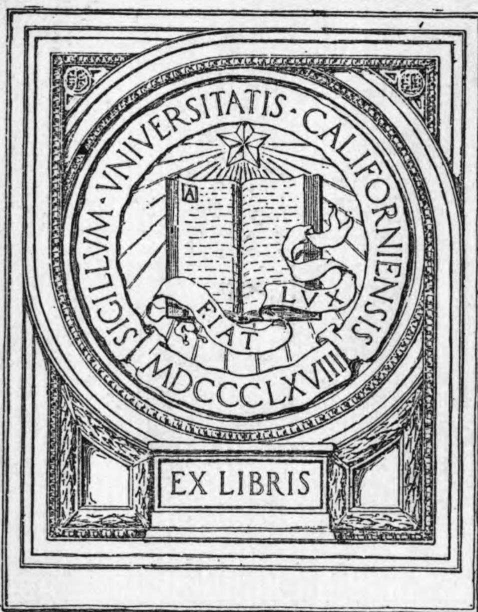
Texte arabe page	Manuel du lecteur page
7	**326**
8	**324** pass.
9	**325**
10 à **15**	**386** à **389**
15	**362**
16	**372**
17	**364**
17 à **20**	**368** à **376**
20	
21	**379**
22	**361**
23 à **28**	**379** à **386**
28	**383**
29 à **30**	**389**
30 à **32**	**411** à **415**
32 à **35**	**391** à **395**
35 à **37**	**415**
37	**381**

IMPRIMERIE W. DRUGULIN. — LEIPZIG.

IMPRIMERIE W. DRUGULIN, LEIPZIG.

SIGILLVM · VNIVERSITATIS · CALIFORNIENSIS
FIAT LVX
MDCCCLXVIII
EX LIBRIS

UC-NRLF
B 4 019 956